

פרשת שופטים

מידות טובות

כתב ספר החינוך (מצווה תקפה) שלא יקח שבת לוי חלק בבזה. פירוש מצווה זו שלא ייטול כל שבת לוי חלק בבזה במה ששללו ישראל בהיכנסם בארץ ובמה שישללו מאויביהם אחרי כן, ועל זה נאמר (דברים יח א) לא יהיה לכוהנים חלק ונחלה, מטעמי המצווה לפי שהלויים משרתי השם לא נאה להם להשתמש בכלים החטופים מיד בני אדם במלחמה, כי לא יבוא בית השם רק דבר הדרך שלום וישר ואמונה, ולא שידאג עליו לב איש ואשה. עכ"ל (ר"ת עד כאן לשונו)

בסי' לב אליהו (הרב אליהו לאפיאן זצ"ל) הביא מעשה מר' שמעון בן שטח שלקח חמור מישמעאלי אחד כשהביא החמור הלכו תלמידיו לראות החמור ומצאו מרגלית תלויה בצווארו ואמרו לו ברכת ה' היא מעשירי מצאנו מרגלית בחמור אמר להם חמור קניתי ולא מרגלית הלך והחזירו לאתו ישמעאלי כשראה הישמעאלי כך קפץ ואמר ברוך אלוקי שמעון בן שטח וכתב אליהו לאפיאן זצ"ל שעל פי דין ה' יכול לקחת המרגלית לעצמו אך רבי שמעון לא רצה בהיתרים שהמשתמש בהיתרים אף על פי שהם היתרים נכונים מ"מ הוא מקלקל כחות הנפש שלו ע"ש עכ"ל.

לדברי הרב אליהו לופיין יש ראייה מספר החינוך כיון שזהו ממון שבה על ידי שנגרם צער לשני אין ראוי לקחתו [ענין משנה הלכות חלק ט' סימן שע שחלק על הרב לופין ע"ש] וזהו כוונת הרב אליהו שמקלקל את כוחות הנפש שכיון שממון זה מגיע על ידי צער השני לא מקלקל את כוחות הנפש ועדינותה ואינו רואה בצעריו של השני אף על פי שהוא גוי גם שיבא לו מעשה שיגרום צער ליהודי מעשה זה יגרום לו להכחות את צערו של היהודי ולא יחוש אליו.

למדנו מספר החינוך הנוכח לעיל שגם דבר המותר מהדין לא ראוי, למשרתי ה' שהם עמלי התורה ובני התורה להתנהג כך ולקחת ממון שבה מגרימת צער לשני אלא צריכים להיות בעלי מידות טובות ולהימנע מכך.

כתב הרמב"ן מצוות ועשית הישר והטוב שתורה לא יכולה לכתוב את כל המצוות כל המציאותיות של דיני שכנים וכי ולכן כללה כלל שכל מה שהוא ישר והטוב וראוי להתנהג כך התורה מצווה אותנו להתנהג כך ולכן צוותה אותנו התורה דינא דבר מצרא שהשכן לשדה חברו הוא קודם לכולם בקניית השדה לעשות את הישר והנכון לפני משורת הדין להיות אדם עם מידות טובות לוותר לעזור ולהבליג. עד כמה ראוי להתנהג במידות טובות.

מסופר במסכת בבא מציעא דף פג. רבה בר בר חנן שברו לו הסבלים חבית יין לקח את גלימתם לתבוע מהגלימה את נזקו באו וסיפרו לרב אמר לו תן להם את גלימתם שאל רבה האם הדין כך אמר לו כן שכתוב **[משלי ב-ב]** למען תלך בדרך טובים נתן להם גלימתם אמרו לרב אנו עניינים טרחנו כל היום ואנו רעבים ואין לנו שר ואין לנו כלום אמר לו רב לך ושלם להם על הסבלות אמר לו רבה האם הדין כך אמר לו כן שכתוב **[משלי ב-ב]** "וארחות צדיקים תשמור".

אנו רואים עד היכן ראוי להתנהג עם שכירו לשלם לו את יום עבודתו למרות שהפועל גרם לו רק נזק **כתב הרמב"ם** בהלכות דעות תלמיד חכם וותרן בממונו אבל כשנוגע לשלם לאחרים מדקדק שלא לחסר פרוטה דהיינו הנהגת תלמיד חכם שונה משאר העם יחס יותר לכאוב את כאבו של השני.

הגמרא אומרת אם תלמיד רצח בשוגג הדין הוא שגולה לעיר מקלט ומגלין את רבו שלימדו תורה עימו ומדוע נענש רבו כך התשובה כותב בספר אפיקי אליהו שכיון שלא חינך אותו במידות נכונות כמה חמור הוא ליטול נפש ולעבור על איסורי תורה וכמה קשה הוא לעצר יהודי וכמה צריך לברוח מכך וככל שחודרתו יותר גדולה מחשש אפילו רחוק מליטול נפש כך הוא לא יבא לרצוח בשוגג וכיון שלא חינך את תלמידו לכך רבו גולה עימו.

והגאון מוילנא כתב, (פרק א סעיף ב), כי עיקר חיות האדם לעבוד תמיד בשבירת המידות, ואם לאו, למה לו חיים.

אמר חז"ל: {יומא כ"ג ע"א} פל הפעביר על מדותי, מעביריני לו על פל פשעיו. וקתבו רבותינו שבזכות אותה ותננות ושבירת המדות של רחל, שחסה על אחותה לאה ונתנה לה את הסימנים כדי שלא תתבייש עתידין פל וישראל להגאל.

מעשה בשתי חבירות אחת רווקה ואחת נשואה שניהם בעלי אותו סוג מקצוע שהוזמנו לראיון עבודה באותו יום, בשעה אחת הוזמנה הרווקה והנשואה הוזמנה בשעה שלוש לראיון כשהגיעה הרווקה לראיון בעל המפעל מאד התרשמו ממנה לחיוב ורצה כבר לסגור חוזה עבודה אבל היא אמרה להם בשעה שלוש יש ראיון לחברתי הנשואה ואני רוצה שתיקחו אותה לעבודה ולא אותי כוון.

העלון מוקדש להצלחת רפי זגדון ובי"ב יהי רצון שיתקיים בהם הפסוקים ימלא ה' כל משאלותיך, וכל אשר יעשה יצלח

העלון מוקדש לעילוי נשמתו של אלברט בן סעדה ולרפואתה של עליזה עישה בת סעדה יהי רצון שיתקיים בה הפסוק ימלא ה' כל משאלותיך.

העלון מוקדש להצלחת שרון ווקנין בן עליזה ובי"ב יהי רצון שיתקיים בהם הפסוקים ימלא ה' כל משאלותיך, וכל אשר יעשה יצלח

העלון מוקדש להצלחת יגאל צבאן ובי"ב יהי רצון שיתקיים בהם הפסוקים ימלא ה' כל משאלותיך, וכל אשר יעשה יצלח

שהיא נשואה וזקוקה לפרנס את ביתה ואכן כשהגיעה הנשואה בשעה שלוש למרות שלא היתה כמו הרווקה הוא קיבל את הנשואה לפי בקשת הרווקה, בעל המפעל התפעל מאד ממעשה אצילי זה לוותר על עבודה בשביל חבירתה נשואה והחליט שבחורה כזו אצילית מתאימה לבנו ואכן יצא השידוך לפועל והתחתנה לבסוף עם הבן של מנהל המפעל וקיבל חלק מניהול המפעל היא ויתרה לחבירתה ולבסוף קיבלה את ניהול המפעל ופרנסה בשפע, זה מידות טובות.

אומרים חז"ל: "אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליהם" מה זה "ממית עצמו"? כותב החינוך איש" זה אדם שמשבר מידותיו ויצריו בו מתקיימת התורה.

כותב אורחות צדיקים בהקדמה כי כל התורה תלויה בתיקון המידות. כי כל **המידות טובות** ורעות – החכם יכול לעשות הרעות והשובר מידותיו תאוותיו ורצונותיו רק בו התורה מתקיימת.

אברהם אבינו ע"ה משביע את אליעזר עבדו, זקן ביתו, שילך ויקח אישה לבנו מארם נהריים, מקום הולדתו ולא מארץ כנען. בארם נהריים היו עובדי עבודה זרה אבל לא היו דבוקים בה ממש, כמו שמצינו אצל לבן הרמאי שאמר ואנוכי פיניתי הבית מעבודה זרה, כך פירש רש"י במקום. אולם בארץ כנען היו בנות בעלות מידות רעות. אומר אברהם אבינו יסוד גדול בפרק "הנשוא אישה": עדיף לקחת נערה שהוריה עובדים ע"ז ולשקם אותה, לחזק אותה בתורה ומצוות ויראת שמים מאשר לקחת נערה בעלת מידות רעות שזה בבחינת מעוות לא יוכל לתקון.

הגר"ח שמואלביץ זצ"ל בספרו שיחות מוסר [מאמר קד] אומר ששבירת המידות גדול יותר מכל דבר אחר וראיתו וז"ל **מסופר** במדרש: "בימינו של ר' תנחומא היו צריכים ישראל לגשמים, גזר תענית פעם ראשונה ושניה ולא ירדו גשמים, פעם שלישית, קם ודרש, אמר להם: כל אחד יעשה מצוה [יתן צדקה]. קם איש אחד ולקח כל מה שהיה לו בתוך ביתו ויצא לחלקו לעניים, פגעה בו גרושתו ואמרה לו תן צדקה לאותה אשה, שמיום שיצאה מביתך לא ראתה שום טובה, כיון שראה אותה בצרה גדולה נתמלא עליה רחמים ונתן לה, על שום שנאמר (ישעיה נח ז) "ומבשרך לא תתעלם".

ראהו איש אחד ועלה ואמר לרבי תנחומא, רבי אתה יושב כאן ועבירה נעשית שם, א"ל מה ראית, א"ל ראיתי איש פלוני שמדבר עם גרושתו ולא עוד אלא שנתן לה פרוטות, ואם לא שהוא חשוד עליה לא היה נתן לה. שלח רבי תנחומא והביאו לפניו, א"ל: הרי יודע אתה שהעולם בצער וכו', א"ל: ולא כך דרשת מבשרך לא תתעלם, וסיפר לו כל אותו מעשה.

באותה שעה הגביה רבי תנחומא פניו לשמים, ואמר לפניו: ריבוננו של עולם, מה אם זה שהוא בשר ודם ואכזרי, ולא היה עליו מזונותיה, נתמלא עליה רחמים ונתן לה, אנו בני בניך, בני אברהם יצחק ויעקב ומזונותינו עליך, על אחת כמה וכמה שתמלא עלינו רחמים, באתה שעה ירדו גשמים ונתרווח העולם". (ויקרא רבה פ"ד יד, ע"פ מתנו"כ שם).

לימדונו חז"ל כמה גדול כח שבירת המידות. בזמן שלא הועילה תפילתו של רבי תנחומא ואף לא כל התעניות שגזר, הועילה והצילה שבירת המידות של אדם יחיד.

דעו בשם הגרי"ם זצ"ל שקשה שבירת מידה אחת יותר מלימוד כל הש"ס כולו,

המידות נקראות "מידות" ולא "תכונות"? כיון שצריך אדם שיהיה לו את כל המידות גם כביכול מידות שאינם טובות אלא שישתמש בכל מידה במידה הנכונה כגון את מידת הקנאה ירחיק מאד אבל לגבי קנאת סופרים באופן מועט ישתמש בה וכן הלאה אמרו חז"ל תולה ארץ על בלי מה על הקב"ה תולה את העולם על מי שבוטל פיו בשעת מריבה יכול להחזיר לשני ובכל זאת שותק שובר מידותיו עליו עומד העולם.

מסופר על אדם שזייף שטר חוב וכתב שהערב לחוב הוא הרב לוי כשהגיע הדבר לבית משפט שאל השופט את הרב לוי האם חתמת ערבות הרב לוי ראה שפניו של בעל הטרם מבווישות מאד אם יאמר את האמת שזה מזויף העדיף לומר שכן חתם ערבות ושלם במשך כמה שנים חוב זה ובלבד שלא לבייש יהודי זייפן איזה אצילות ולכן לא פלא שזכה לחתן כמו הרב אלישיב זצ"ל.

הטור בסימן קסט מביא את הגמרא בכתובות שאומרת שמלצר צריך לתת לו מכל דבר שיש לו ריח ואדם תובא אליו ומידת חסידות לתת מכל מין ומין זהו בזמן העניות של פעם ואומרת הנגמ' שהיו שני אמוראים אחד נתן למלצר רק מין אחד של מאכל כיון שלא למאכלים האחרים ריח ומעורר תאוה לאכילה ואליהו הנביא משום כך לא התגלה אליו ואלו אחיו נתן למלצר מכל מין ומין ולו כן אליהו הנביא דיבר איתו מכאן רואים שהתורה הקדושה רוצה מידות טובות שהרי הראשון נתן אבל רק ממין אחד אליהו לא אשתעי בהדיא וזה שחשב על המלצר ונתן לו מכל מין ומין אליהו אשתעי בהדיא אף שהוא רק מידת חסידות כמבואר בשו"ע שם.

שבת שלום ומבורך

מידותיו הנאצלות של החפץ חיים

ומעשה בחפץ חיים זצ"ל שהדפיס את ספרו "שמירת הלשון", והיה עובר עם בנו בעירות ובכפרים כדי למכור את הספר ולזכות את הרבים. הגיעו שניהם למקום מסוים, בו היה דרשן שאמר לבנו של החפץ חיים 'תביא לי את הספרים ואני אמכור אותם עבורך'. שמע הבן לעצתו, נתן לו את ספריו, ואותו דרשן התחיל לשבח את החפץ חיים ואת הספר הנפלא, ואמר שבכל בית חייב שיהיה ספר כזה. בעקבות דבריו נמכרו ספרים רבים. למחרת ביקש הדרשן שוב שיביאו לו עוד ספרים למכור, ובהמשך ביקש עוד, כך במשך כמה ימים. ביתיים פנה בנו של החפץ חיים לדרשן ההוא, ושאל אותו מה עם הכסף שהתקבל ממכירת כל הספרים. הבטיח 'שאמכור עוד קצת - אביא לך את התשלום'. הבן בנו של החפץ חיים שהוא לא מתכוון לשלם כלל, אלא רוצה לקחת את כל הכסף לעצמו, ואמר לו שלא יקבל ממנו ספרים נוספים עד שיתן לו את הכסף. כששמע אותו איש את דבריו החל לגדף ולדבר נגד הרב, ובשיעורו הבא אמר לנוכחים שהספר גרוע ולא טוב, וכי כלל אין היתר לקרוא בו. את כל מה שבנה - ניסה להרוס. כששמע החפץ חיים מהעניין אמר לבנו 'עכשיו נעזוב את המקום כזה כי יש כאן מחלוקת. לא אכפת לי מהכסף'. ואכן עזבו את המקום. ואותו 'דרשן', שלשנו חרב חדה נגד החפץ חיים - גילה פתאום פצעים בפיו ובלשונו, עד שהגיע למצב שהוא כבר לא היה יכול לאכול, בר מינן. ואשתו הצדקת אמרה לו שזה בגלל שהוא פתח פיו נגד החפץ חיים, ולכן כדאי שישע אליו, ובוודאי החפץ חיים יסלח לו. אבל הגאווה שלו לא נתנה לו לעשות כך, והוא העדיף לסבול ייסורים קשים. אשתו, בראותה כך, קמה ונסעה בעצמה אל החפץ חיים, וביקשה מחילה גמורה בשם בעלה. אין צורך לומר שהחפץ חיים, ואמר לו שהאבנו העצומה לבני ישראל, מחל לו בלב שלם, וגם הוסיף כסף ונתן לאשתו על מנת שתוכל לקנות לו תרופות לרפא את פיו ואת לשונו, ואף בירך אותו ברפואה שלמה. והאישה הבריאה לחלוטין. כתב הכהן הגדול מראדין החפץ חיים זצוק"ל במשנה ברורה: תמיד תפילת האב והאם שגורה בפיהם להתפלל על בניהם שיהיו לומדי תורה וצדיקים ובעלי מידות טובות. ויכוין מאד בברכת אהבת עולם, וברכת התורה בשעה שאומרים ונהיה אחריו וצאצאיו כלונו יודעי שמך וכו'. וכן שאומרים 'יבא לציון' באומרו לא ניגע לריק ולא נלד לבהלה, שהרי נאמר בהגדה של פסח ואת עמלנו - אלו הבנים.

עבודת המידות חלק מעיקרי ההצלחה לתורה

הגאון רבי ראובן גרשונביץ זצוק"ל ראה גם בעבודת המידות חלק מעיקרי ההצלחה לתורה, הוא עמל לנטוע בליבות תלמידיו מידות טובות בדרכים שונות היה מעודד קשרים חברתיים בין התלמידים שיראה כל אחד איך להטיב עם זולתו כיצד אפשר לשבת ללמוד כשחברך ללא חברותא? פעם שמע על תלמיד שרצה לעזוב את החברותא באמצע היום מהר מיד לשוחח עם החבור לשדלו להמנע מכך משום שיפגע עי"ד בחבור והוסיף מלבד האיסור שבכך זה פגיעה בזולתך שגורם לך חוסר סדר. ולסילוק המגנא ומציאל שיש בזכות לימוד התורה ומציאות זו גרועה יותר מעצם האיסור ואיך אפשר לזכות לתורה כשאינן סיד? כך היה מזרז את בחירי החבורים ללמוד עם החלשים מהם באומרו ע"י הזכויות האלו תזכו גם אתם ביותר תורה והוסיף: מה שאני זכיתי לומר שיעורים בפני תלמידים המקשיבים לשיעורי זה בזכות קיום מעט ממצות החסד שיש בידי שלמדתי עם כל בחור חלש שבקש ממני ללמוד עמו.

בשכר שהבליגה ומידותיו הטובות זכתה למרן הרב אלישיב לאחר 16 שנה

על אשה אחת שיצאה מביתה לכבס את כל הכביסה שנצטברה במשך כל השבוע וידוע הוא, שבזמנם לא היו להם מכונות כביסה כמו היום שאפשר להכניס את הכביסה למכונה, ולאחר כשעה הכביסה היא נקיה וצחורה, ואם יש גם מיבש כביסה, תוך חצי שעה הכביסה גם יבשה אפילו כאשר בחוף יורד גשם חזק. פעם היה יום של כביסה, ובבוקר מוקדם היו הנשים יוצאות ומכבסות בגד אחר בגד, ורק לאחר טרחה מרובה היה אפשר לקבל כביסה נקיה. ובימי החורף הקשים, היה כל יום של משמנוצל ליבוש הכביסה. והנה האשה הנזכרת יצאה כמו שאר חברותיה לכבס את הכביסה שנצטברה בכרכמה ימים, ולאחר עמל וטרחה מרובה הייתה כל הכביסה מכובסת ונקיה להפליא, וסוף סוף ניגשה לתלות את הבגדים לייבוש על חבל התליה השוכן בקרבת ביתה, וכאשר הייתה הכביסה תלויה על החבל, שמהפעמיה סוף סוף לביתה, לנוח ולהינפש מהטרחה המרובה. שכנתה שהייתה מסוכסכת עמה, ראתה את הכביסה הצחורה שתלויה על החבל, לא יכלה "לכבוש" את מידותיה הרעות, לקחה מספרים והתכה את חבל הכביסה. כל הבגדים המכובסים והנקיים נפלו לבוץ והתלכלכו. האשה שכביסה את הבגדים השקיפה מלמעלה, וראתה את אשר עשתה לה שכנתה הרעה, ובאמת שחפצה להשיב לחבירתה כגמולה, אלא שפשוט "בכוחות עליונים" העבירה על מידותיה וניגשה לבגדים המלוכלכים ללא אומר ודברים, וחזרה על הפעולה פעם נוספת. וגם כשבא בעלה מבית המדרש לא סיפרה לו מאומה, וקיבלה את הכל באהבה. וישב בשמים הצופה ורואה את כל מעשה בני האדם, ראה את אשר נעשה, וראה את גבורת נפשה העילאית, ואין הקב"ה מקפח שרר כל בריה, האשה הנזכרת, הייתה עקרה *כחמש עשרה שנה*, זכתה לפני בטן, ולאחר כתשעה חודשים נולד לה בן וכשגדל האיר ומאיר ונותן מהודו ויזו הקדושים על כל עם ישראל, ועל כל העולם כולו, הלא הוא רבינו יוסף שלום אלישיב [באר יעקב]

על ידי הבלגת המידות הבבא סאלי הביא ישועה לפרי בטן

מסופר איש האלוקים הקדוש, רבי ישראל אבוחצירא זצ"ל, המכונה 'הבבא סאלי' אשר היה נוהג בכל ליל ר"ח לנסוע אל עיר הקודש ירושלים ולערוך שם תפילה מיוחדת בשילוב סעודת ראש חודש עם כל הכוונות הראויות. והנה, ערב ר"ח אחד, התכוון הבבא סאלי הקדוש עם כל בני ביתו ליציאה השגרית אל ירושלים. רעייתו הצדקת כבר הכינה את סעודת ראש חודש ואף אראה אותה לקראת היציאה. למטה, בכניסה לבית בנותיבות כבר המתין הרב כמה דקות לנשיה הארוכה, ואף בני הבית הכינו את כל הדברים הנדרשים ליציאת הרב למקום מרחקים. והנה, רגעים ספורים טרם היציאה, דופק יהודי על מפתן ביתו של הצדיק. "שלום, באתי לקבל ברכה", הוא ביקש אלישיב [באר יעקב]

אחנו מצטערים הודיעו לו בני הבית, "אך כל מי שמכיר את קבלת הקהל של הצדיק יודע כי בערב ראש חודש אין הצדיק מקבל קהלה, עקב יציאתו לתפילה וסעודת ראש חודש בירושלים". ענה של צער הנפשטה על פניו של היהודי, שהוסיף להתחנן, "בבקשה, הגעתי במיוחד מהעיר חיפה הצפונית עד הנה - נתיבות הדרומית. יצאתי בשעת בוקר מוקדמת ובמשך שעות עברתי מאוטובוס לאוטובוס, עד שהגעתי כעת, כמעט קרוב לשקיעה. אנא, מבקש אני רק ברכה קצרה". בני ביתו של הרב ריחמו על היהודי, והסכימו להכניסו באופן חד פעמי, לרגעים ספורים. היהודי הודה להם מקרב לב ונכנס לחדרו של הבבא סאלי. "רבנו, כבר שנים שלי ולאשתי אין ילדים. אנא, כבוד הרב, הגעתי במיוחד מחיפה הצפונית בכדי שהרב יברך אותנו שנוכה לזרע קודש של קיימא", הוא ביקש בחמלה. הבבא סאלי שכבר היה מוכן ליציאה, עצר לפתע את הכל, ואמר לו: "בוא, שב בשולחן בבקשה". היהודי ניגש לשולחן והמתין להוראות הצדיק. פנה הבבא סאלי לאשתו וביקש: "אנא הרבנית, הגישו לנו מנה ראשונה לסעודה". הרבנית היתה המומה מהבקשה, שהרי כבר עומדים הם לצאת לירושלים, ולמה יבקש הרב להתעכב ולהגיש לו סעודה.

גם בני ביתו של הרב תמחו מאד על העניין, אך מי הוא זה יוכל להתרעם כנגד איש האלוקים ומחשבותיו. בהתבטלות גמורה ניגשה היא אל המטבח והגישה מהמטעמים שהיו מוכנים באותה עת. הרב פנה אל היהודי וביקש מנו ליתול דיים. הם ניטלו דיים, בירכו בכוונה וניגשו לסעודה. תלמידיו של הרב היו בטוחים כי הרב יערוך סעודה וזיזה ויצא לדרך, אך הרב ישב ברוגע ובשמחה, שר שירים, אמר משניות ומזג כוס 'עראק' ליהודי. "האם ניסית לערוך תפילות או סגולות בכדי לזכות לילדים?", שאל הצדיק, והיהודי ענה: " אין סגולה, תפילה או קבר צדיק שלי ניסינו, אך הכל עלה בתוהו". בינתים, בני הבית לא ידעו את נפשם מרוב פליאה - וכי שחך הרב שהם צריכים לצאת לירושלים, כמדי חודש בחודשו? כששמע הרב שהיהודי ניסה את כל הסגולות, שב הוא אל הסעודה והמשיך לשורר וללמוד בערגה. או אז, לאחר זמן ממושך פנה הרב אל הרבנית ואמר: "מנה שניה בבקשה". 'מנה שניה?!!', נדהמה הרבנית, וכמעט שעמדה להתלונן בפני הרב על הדבר, אלא שברגע האחרון עצרה את עצמה והגישה להם מנה שניה. הרב כיבד את היהודי לטעום מהמנה השניה והמשיך לשורר שירים ולספר בדברי התורה הקדושה. הנהג שהמתין למטה לא ידע את נפשו מרוב בלבול: "מה קורה הפעם? האם הרב מבטל את הנסיעה?". לאחר זמן ממושך, פנה הרב לרבנית וביקש: "קיינות בבקשה, מתוחה ומבולבלת הגישה הרבנית קיינות, כשהרב והיהודי המשיכו לסעוד ולהודות לה'. והנה, בסיומה של הסעודה הארוכה, קם הצדיק ממקומו ואמר ליהודי: "מזל טוב! בעזרת ה' בשנה הבאה בתקופה זו תזכו לבן זכר איי"ה". שמח היהודי שמחה עצומה מאין כמוה,

והודה לרב אינספור פעמים. מיד פנה הבבא סאלי אל בני ביתו ואמר: "כעת הבה ונזדרז לצאת אל ירושלים". מיד ירדו כולם עם כל הסעודה והכלים ונכנסו לרכב. מתח שרר ברכב, והכל היו סקרנים לדעת מדוע התעכב הצדיק זמן רב ושינה ממנהגו שלא לקבל קהל. כשהרגיש זאת פנה הצדיק אל יושבי הרכב ואמר: "בואו ואסביר לכם את אשר אירע היום. כשהגיע היהודי ממרחקים, וסע שעות כדי להגיע הנה, ידעתי שאין לדחותו. אלא שראיתי כי ע"פ הטבע אינו יכול להביא ילדים לעולם, וכי עליו להישאר ערייר כל ימי חייו. ביקשתי מה' שיאיר לי כיצד אוכל להגיע לישועתו, וגילו לי מהשמיים כי ישנו מפתח אחד שיכול לפתוח את כל השערים ולבטל את מידת הדין. המפתח הזה הוא העברת המידות וקבלת בייזנות באהבה. המפתח הזה הוא העברת המידות וקבלת בייזנות באהבה. על כן, ביקשתי לערוך סעודה מתוך נחת ושלוחה, שעל ידי כך תעמדו בניסיון גדול מאוד של העברת המידות, שהרי כולכם חיכיתם זמן רב והמתנתם בקוצר רוח. ההבלגה שלכם עם השתיקה הממושכת ללא עצבים וכעס - גרמה לשעת רצון גדולה בשמיים, אשר כל אשר אבקש באותו רגע יתקבל. מיד כשהגיע הקיינות וראיתי שאתם עומדים בניסיון ומתגברים שלא לרטון, ביקשתי שייכה בפרי בטן, וראיתי שאכן התקבלה התפילה בזכות העברת המידות. **שלמרות שהיהודי ניסה את כל הסגולות והישועות, אין גדולה בשמיים יותר ממפתח הבלגה והעברת המידות - הפותח כל השערים**".

ראש הישיבה ביזה את עצמו כדי לא יתבייש נער מתחזק

(עולם חסד יבנה) הגאון רבי שמואל איוערבאך זצ"ל, ראש ישיבת "מעלות התורה". לא רק גאון בתורה היה, גם גאון במידות טובות ובעל חסד נדיר היה הוא. מעשה בתלמיד שלו, נער מתחזק, שלמד בעברו תופים. כשהתחנן, ניגש התלמיד במהלך חתונתו אל התזמורת, פשט את חליפתו, והתיישב ליד מערכת התופים והחל לנגן בעצמו. החתן ראה בכך שובבות חנינית, בעוד המחוחתן מסמיק מבושה, היות ולדעתו אין מעשה זה מתאים לבן תורה... רבי שמואל ניצב מהצד, מתבונן ושותק. בתום החתונה, כשהתקצבו הכול לברכת המזון ול"ישבע ברכות", נטל רבי שמואל כף ומזלג והחל לתופף על השולחן ברעש ובהתלהבות לקול צהלת הנוכחים. "גם אני קצת טוב בתופים" - אמר לחתן ולמחותן בחדווה. עיניו של המחוחתן זהרו... (אור עליון)

הרמב"ם אם אין ביניהם אחדות - תורתם אינה שלמה,

בפרוש המשניות (דמאי פרק ב', מ"ג) באר את הטעם שנקרא תלמיד חכם "חבר", "חבר נקרא תלמיד חכם, וכן יקראו לתלמידי חכמים חברים. ואולי נקראו בזה השם, כי חברתם זה לזה חברה נאמנה, כי היא חברה לשם שמים", ואם, לחילה, אין ביניהם אחדות - תורתם אינה שלמה, וכן נאמר במדרש רבה (שיר השירים ח, י"ג): "היושבת בגנים, חברים מקשיבים לקולך, השמיעני", והקדוש-ברוך-הוא אומר להם: בני, הגביהו קולכם כדי שישמעו חברים, ואין חברים אלא מלאכי השרת, ותנו דעתכם, שלא תשנאו זה את זה ולא תקנאו זה את זה ולא תחררו זה עם זה, ולא תבישו זה לזה, שלא יאמרו מלאכי השרת לפניו: רבנו של עולם, תורה שנתת להם לישראל אינו עוסקים בה, והרי איבה וקנאה ושנאה ותחרות ביניהם! ואתם תקיימו אותה בשלום!!

י' לא ימלא חופניו מים ויטול לחבירו ידיו שאין נוטלין אלא מן הכלי, וכן הוא עצמו לא יטול ידו אחת מן הכלי ואחר כך ישפוך ממנה לידו השניה, ויש מתירין בזה בהיכא ששפך על ידו הראשונה רבעית בבת אחת מן הכלי ויש להחמיר :

[יא] אם הכניס ידיו בתוך כלי של מים ושפשף ידיו בהם לא עלתה לו נטילה אם הוא מחובר לקרקע, דכיון דהכלי מחובר לקרקע נמצא אין כאן נטילה אלא כעין טבילה היא זו, ואין טבילה בשאובין, ואם אין הכלי מחובר לקרקע הרי זו דרך נטילה, ויש מתירין בזה ששופכים בין שנוטל ידיו מתוך הכלי בין מכניס ידיו לתוך הכלי הכל נקרא נטילה בכלי, ויש אוסרין בזה, ובשעת הדחק שאין לו כלי ליטול ממנו יש לסמוך על המקילין אך יברך בלא שם ומלכות אלא הריהו שם ומלכות בלבד, וגם עוד יכרוך ידיו במפה ואכיל :

[יב] מי שאין לו כלי יכול לטבול ידיו בנהר או במקוה הכשר לטבילת אשה, או במעיין אף על פי שאין בו מ' סאה, ורק שידיה יתכסו בו בבת אחת, ויברך על נטילת ידיים, ואף על גב דמן הדין די להטביל ידיו פעם אחת ואין צריך לנגב, מכל מקום יטביל ג' פעמים וישפשף ג' פעמים מפני שיש סוד בדבר, והנגוב משום נקיות: ודוקא בנהרות הגדולים הבאים ויוצאים מאליהם מן ההרים כחדקל ופרת וכיוצא בהם, אבל החריצים שעושין בעלי השדות בשדות להשקות את האילנות ששואבין להם מים מהנהר הגדול או מהמעין על ידי הדלי ששופך לתוך הבריכה ומן הבריכה נמשך לתוך חריצי המים, אסור להטביל בהם ידיו בחריצים דאף על גב שיש בהם ארבעים סאה ויותר, כיון שהם מים זוחלין ופסולין, ורק אם ידאג שהמים לא יזחלו יהיה מותר לטבול ידיו :

אין להטביל ידיו בבריכה השופכת מים לחריצים אפילו בזמן שהדלי שופך לתוכה אף על גב דיש מתירים משום דניצוק חיבור הדדלי נקוב ובעוד ששופך אל הבריכה הוא גם שופך למעין, אין להתיר בזה, אם בתוך החריצים עושין בריכה גדולה ועמוקה שיש בה ארבעים סאה מים נקיים בתוכה, מותר להטביל ידיו בבריכה, שאינם זוחלין, אך צריך להזהר להכניס ידיו לתוך הבריכה למטה משיעור קרקעית החריץ השופך המים לתוך הבריכה ויוצא ממנה, מכיון שהשטח העליון של הבריכה השוה עם המים העוברים על פני החריץ שם נחשבים זוחלין ולכן צריך שישפיל ידיו למטה בתוך המים הנקוים אשר בבריכה, ושיעור הארבעים סאה גם כן בעינין שיהיה במים הנקוים ולא מראש הבריכה :

[ג] אם נטל ידו אחת וטבל ידו אחת כשר ומברך על נטילת ידיים, אם יש בידו אחת מכה שאי אפשר ליתן עליה מים והיא כרוכה בבגד ונוטל רק יד אחת, דיברך על נטילת ידיים ולא יברך על נטילת יד :

[ד] צריך ליטול ידיים מכח נברא, ואם באו מאליהם לא חשובה נטילה, ולכן כלי שיש על ברו, צריך הנוטל ידיו ממנו להיות פותח וסותם כמה פעמים נכופים בזה אחר זה שאם לא יעשה כן נמצא קלוח הראשון בלבד יוצא מכה גבירה ובה הקלוח הראשון אין בו מים שיעור המספיק לכסות כל היד :

[טו] אין ליטול ידיו מקטן שאין לו שש שנים גמורות כי נטילת ידיים צריכה כונה וקטן כזה דינו כקוף שאין לו בינה [רשאי ליטול ידיו בקטן פחות משש ולברך עניי], וטוב להזהר שלא ליטול ידיו מנכרי, וכן נמי מאחותו ובתו שהם נדות או מאשה אחרת אפילו אינה נדה גם כן לא יטול, אבל אם הנכרי או הנדה הביאו מים בכלי והוא נוטל בעצמו שרי, והנזהר גם בזה תבוא עליו ברכה :

[טז] שבעה משקין מקבלים טומאה "שלא בהכשר", והם: א' יין וחומץ, ב' דבש דבורים אחר שהופרש מהשעורה, ג' שמן זית [א.ה. אבל שאר שמנים כגון שמן קנולה לא מקבלים טבילה במשקה, ד' חלב ומי חלב, ה' טל, ו' דם בהמה חיה ועוף, ז' מים, ו' סימנים י"ד שח"ט ד"ם, אבל שאר מי פירות אפילו המיועדים לשתיה אין מקבלים טומאה בלא הכשר, ולכן האוכל דבר שטיבולו במשקה מן המשקים שמקבלים טומאה, או כגון שנשפך מהן על המאכל ועדיין הוא לח, אף על פי שהאוכל אינו נוגע במקום המשקה, ואפילו אוכל על ידי כף צריך ליטול ידיו, אבל לא יברך על נטילת ידיים דלא תקנו חז"ל ברכה אלא דוקא בנוטל ידיו לאכול פת, ואף על פי שהאדם אסור באכילה בלאו הכי מנא אותו עם ז' משקים הנזכר משום אדם האוכלו לרפואה ובמקום סכנה, ומיהו דם דגים אינו נקרא משקה לענין זה :

[יז] אפילו אוכל פחות מכזית מהדברים שטיבולו במשקה מהמשקים הנזכר חייב ליטול ידיו והראיה לזה מליל פסח שאוכלים כרס פחות מכזית, ועם כל זה חייב ליטול ידיו משום טבולו במשקה [ה"ע- אוכל פחות מכזית לא צריך נטילה וירא שמים יחוש ליטול ידיו וצריך ספק נוסף כגון משקה מבושל או אינו נוגע במים כגון מטבל עוגה במקוה או אכיל על ידי כף צריך ליטול ידיו ואפילו אוכל כזית אם מטבל במשקה מבושל ואוכל על ידי כף אין צריך נטילה דתרי חומרות לא מחמירם] :

[יח] אם אחד מהמשקין הנזכרים התבשל עם שאר דברים ויש על הדבר המבושל משקה טופח על מנת להטיח, צריך ליטול ידיו, ויש מקילין במבושל לאכול על ידי כף בלא נטילה ויש לסמוך על המקילין היכא שיש דוחק וטרחא גדולה, ומרקחת שנותנין לאורח על ידי מזלג אין צריך נטילה שדרכו לאכול רק על ידי מזלג, ודוקא במרקחת שהמשקים חצויים מים או יותר, אבל כהסוכר והפירות הם יותר מן המים שנתבטלו בהם אין צריך נטילה, וכן שרו איזה דבר במים או רחצו פירות במים ועודם רטובים שיש עליהם מים טופח על מנת להטפח, צריך נטילה :

[יט] משקה מהמשקים הנזכר שהוא מבושל מותר לטבול בתוכו לחם ולאכול בלא נטילת ידיים, מפני שהמשקה הוא מבושל וגם אין נוגעים ידיו במקום המטובל, ולכן צריך להזהר בזה שלא יגעו ידיו במקום שהוא מטבולו במשקה, והשותה מאלו המשקין הנזכר בכלי אין צריך נטילת ידיים, אבל טובל

אצבעו ומוצץ, וכן השותה מים בכפיו צריך נטילת ידיים והמקל יש לו לסמוך מכל מקום יש להזהר היכא דאפשר :

[כ] החמאה אם היא קרושה אינה משקה אלא נחשבת אוכל, אבל אם נמוחה הרי זה משקה וצריכה נטילת ידיים, ויין שרוף שנעשה מתבואה או מתמרים וכיוצא אינו משקה המצריך נטילה דהוא רק זיעה, וכן והצלי שהמהול טופח עליו אינו צריך נטילת ידיים

פרשת אחרי מות קדשים [א] נטילת ידיים דמו אותה חז"ל לטהרת מי חטאת ולקדוש ידים ורגלים מן הכיור, ושינוי מראה המים פוסל המים, והוא הדין במים של נטילת ידיים, ואפילו אם נשתנו מאליהם ללא פעולה חיצונית כגון מים העומדים בכלים באויר זמן רב ונעשו ירוקים פסולים לנטילה, ואם אי אפשר להביא מים אחרים יטול מהם ולא יברך בשם ומלכות אלא יהרהר שם ומלכות בלבד, וכל מים שנשתנה מראהם ונפסלו, אם חזרו לבריינתן חזרו לכשרותם: **[מ]ים לבנים היוצאים מן הברז כיון שלאחר זמן חוזרים למראה רגיל מותר ליטול מהם מים לכתחילה:**

[ב] מים שנפל לתוכם עפר וטיט אף על פי שנערכו ונשתנה מראהם כשרים, לפי שגידול המים הוא בעפר וטיט ולא חשיב שינוי, ומכל מקום אם הם עכורים ביותר שאין הכלב יכול לשתות מהם פסולים

[ג] עשה במים מלאכה כגון שהדיח בהם כלים מלוכלכים, פסולים, אבל הדיח בהם כלים נקיים הרי אלו כשרים, ואם שרה בהם פירות או ירקות, אפילו נתכוון לשרות בכל אחד ונפל לזה הרי אלו פסולים, לפי כאשר האדם עושה במים דבר שיש לו צורך בו נעשו כשופכין שעומדין לשפיעה ואין נוטלין בשופכין, ואם נפל מעצמו אם אין לו מים אחרים יטול מאלו אך יברך בלא שם ומלכות אלא יהרהר שם ומלכות בלבד משום דקיימא לו סב"ל :

[ד] אין המלאכה פוסלת אלא במים שאובין בין שהם בכלים בין שהם בקרקע כשנשתנה בהם המלאכה ואחר כך נוטלן בכלי ליטול מהם, אבל אם עשה מלאכה במי מקוה או מעין בעודם מחוברים לא נפסלו, אבל שנוי מראה פוסל, וגם בעודם מחוברים, במה דברים אמורים לנטילת ידיים, אבל להטביל בהם ידיו רשאי אם כשרים לטבילת הגוף, כגון מעין שאין שינוי מראה פוסל בו או מקוה שנשתנה מראה המים מחמת דבר שאין בו ממש כגון הדחת סלי זיתים ועבנים, או שנפלו לתוכם מי צבע :

[ה] מים שהטביל בהם האופה אף על פי שלא נשתנו מראהם פסולים אבל אם טבל בהם ידיו וטח פני הגלוסקין או שנתן מהם בחפניו, המים הנשארים בכלי לא נעשה בהם מלאכה שטבילת ידיו בהם אינה קרויה מלאכה עד שידיתן בהם בהיותם מלוכלכות לפיכך כשרים אלו המים לנטילת ידיים, אבל אם הדיח בהם ידיו מהבצק הדבוק בהם הרי אלו פסולין אף על פי שלא נשתנו מראהם [כשאלו מים אחרים יטול ויברך במים אלו, מים העוברים דרך השעון מים או מגביהים את מצוף החבית כשרים לנטילת ידיים כיון שמיועדים גם אחר כך לשתיה ודוקא מים שלאחר המלאכה נעשים שופכים פסולים] :

[ו] מים שפלגי הספר שטובל בהם ידיו אם נשתנו מראהם פסולים ואם לאו כשרים [בספק אם טבל ידיו כשרים] :

[ז] אם צינן כלי יין או שכר וכיוצא במים הרי מים אלו פסולין לנטילת ידיים דחשיב נעשה בהם מלאכה [והוא הדין קירר בקבוק של תינוק], ומיהו אם היין או השכר צוננים ונתנם במים רק לשמור צינתם שלא יחמו הרי אלו כשרים :

[ח] אם נתן במים שושנים או הדס כדי שלא יכמוש נחשב כעשה בהם מלאכה ופסולין לנטילת ידיים, שהרי משביח את העלים היבשים קצת :

[ט] אם מילא כלי מים כדי שישתמו נקביו וסדקיו, וכן מים שכבה בהם הברזל, וכן אם נתן המים בכלי שיש בו סימונים לכמות המים ונותן לתוכו הבשר וכיוצא בו, ועולין המים עד הסימונים ובוה ידע משקלו של הבשר, המים אלו פסולים :

[י] המים המשמשים לעזר בהכנת ערק ושכר פסולים לנטילה :
[יא] אם מילא כלים מים כדי שיהיו הכלים שבעים מים ולא יספגו דפנות הכלים את היין או שמן שיש בהם אחר כך פסולים לנטילה, וכן אם נתן מים בכלי לידע אם הוא נקוב [נתן מים לידע אם הכלי נקוב כשרים לנטילה כיון שאין פועלים שום פעולה בכלי ושונה מלצנן יין שפועלים פעולה ביין לצננו], וכן כלי מעור שחתילה ממלאים אותו מים ולהסיר מרירות העור המים פסולים :

[יב] אם שתה מן המים כלב או חתול או חזיר פסולין לכתחילה משום דנמאסין ובדיעבד התיר מרן ז"ל, ושאר בהמה חיה ועוף לא נפסלו טוב לחוש לכתחילה לא ליטול מהם [יכול ליטול ידיו ממים ששתו שאר בהמה ועוף], וכל זה היינו דוקא במים שאובין, אבל מקוה אין נפסל כלל :

זוהר הקדוש מתורגם - קריאת שמע על המיטה בלב שלם מצילה מכל המחלות הרעות וסדר הכניסה לבית הכנסת

בא ראה יצא לאדם - פִּשְׁהוּא עוֹלָה בְּלִילָה עַל מִטָּתוֹ, צָרִיךְ לְקַבֵּל עֲלָיו אֶת הַמְּלַכּוֹת שֶׁלְמִעֲלָה בְּלֵב שְׁלֵם וְלִהְיוֹת קְדוֹשִׁים לְמִסַּר לְפָנָיו אֶת פְּקֻדוֹן נַפְשׁוֹ, וּמִן הַצֹּל מִכָּל הַמַּחְלוֹת הַרְעוּת וּמִכָּל הַרְחוּת הַרְעוּת וְלֹא שׁוֹלְטִים עָלָיו. וּבִבְרָךְ, פְּשָׁקֶם מִמִּטָּתוֹ, צָרִיךְ לְבָרֵךְ לְרִבּוֹנוֹ, וְלִהְיוֹת לְבִיתוֹ, וְלִהְיוֹת לְפָנָיו הַיְכָלוֹ בְּיָרֵאָה רַבָּה, וְאַחַר כֵּן יִתְפַּלֵּל תְּפִלָּתוֹ. וְיִקַּח עֲלָהּ מֵאוֹתָם הָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים, בְּיָרֵאָה כֵּן פְּרִשְׁתָּהּ, שֶׁלֹּא צָרִיךְ לְאָדָם לְהִכָּנֵס לְבֵית הַתְּפִלָּה אֶלָּא אִם נִמְלָךְ בְּרֵאשׁוֹנָה בְּאַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, מִשּׁוּם שֶׁהֵם תְּקַנּוּ הַתְּפִלָּה לְפָנָיו הַקְּדוֹשׁ בְּרִיךְ הוּא. זֶהוּ שֶׁתְּנוּב וְאֵינִי בְּרַב חֲסִדָּה אֲבֹא בֵּיתָךְ - זֶה אֲבָרְהָם. אֲשֶׁתְּתוֹחַ אֶל הַיְכָל קְדֹשְׁךָ - זֶה יִצְחָק. בְּיָרֵאָה - זֶה יַעֲקֹב. וְצָרִיךְ לְהִכָּלֵם בְּרֵאשׁ, וְאַחַר כֵּן יִכָּנֵס לְבֵית הַתְּפִלָּה. אִזְּכֹרְךָ (ישעיה מ"ט) וְיֵאמַר לִי עֲבָדֶי אֲתָה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֲתַפְּאֵר [הקדמת הזוהר י"א] :

ספר תומר דבורה משה קורדוברו זיע"ע. מובא משמיה דהרה"ק רבי שלמה מבאבוב זיע"ע (הראשון) שאמר שכל מדרגותיו והשגותיו רק על ידי שלמד דורה בכל יום בדברי הקדושים והנוראים על הספר הקדוש "תומר דבורה", ומשם נעשה רבי. כיוצא בזה מובא בשם הרה"ק "הסבא מקלם זיע"ע שיתומר דבורה" הוא השולחן ערוך של המידות טובות שניהג בהם האדם ואילו השל"ה הק' כתב וכל מי שרגיל בספר הזה ואומר אותו בכל שבוע או בכל חודש מובטח לו שהוא בן עוה"ב, ואשרי לו וטוב לו. העיד הרה"ק ה'דברי יואל' מסאטמאר זיע"ע משמו של הרה"ק ה'דברי חיים' מצאנז זיע"ע שהלימוד בזה הספר הוא סגולה בדוקה לרפאות את המחלה הידועה ל"ע, וכן ידוע גם על הרה"ק ה'ישמח ישראל' זיע"ע שהיה מורה לחולים במחלה הנוראה ללמוד ולהגות בספר קדוש זה

שאלה: בעל מכונת שהזמין אדם להצטרף לנסיעה, לירושלים ובסוף דורש תשלום האם חייב לשלם לו תשובה: כתב החשוקי חמד (בבא מציעא דף טו:). שהרמ"א (חו"מ סימן רמו סעיף יז) כתב שהאומר לחבירו אכול עמי, צריך לשלם לו אם ביקש תשלום לבסוף ולא אמרין שנתן לו במתנה את האוכל. וכתב הש"ך (שם סי"ק יא) שאם הזמין אותו לאכול, במקום שיש לו בעל הבית אחר שאוכל אצלו בחינם, פטור האורח בשבועת היסת שדעתו היה לאכול בחינם. לפי דברי רמ"א אלו לענין נידונו הנוסע נהנה מהמסיע, וא"כ אפשר לומר שנתכוון לכתחילה על מנת שישלם לו. ואין לומר שזה נהנה וזה לא חסר שדינו מלשלם, שהרי הוא חסר קצת, שהרי הוא צורך קצת יותר דלק הרכב בגלל הנוסע שהסיע וכל שחסרו אפילו קצת אין דין זה נהנה וזה לא חסר כמבואר בסימן שסי"ט) ולכן נראה שתלוי, אם לקחו מתחנת אוטובוס שהיה בדעתו לנסוע באוטובוס, א"כ נהנה שהריו את מחירו האוטובוס, ועליו לשלם את מחירו, אבל אם לקחו במקום שהיה דעתו לנסוע בטרמפ, לפי דברי הש"ך לעיל הוא פטור מלשלם שהרי היה יכול לנסוע עם אחר בחינם

הבוטח בה' חסד יסובבנו

כתב ספר החינוך מצווה **תקכה. שלא לערוץ ולפחד במלחמה.** שנמנענו שלא לערוץ ולפחד מן האויבים בעת המלחמה, ושלא נברח מפניהם, אבל החובה עלינו, להתגבר כנגדם ולהתחזק ולעמד בפניהם, ועל זה נאמר (דברים ז' כו) לא תערץ מפניהם, וכפלה המניעה במקום אחר, באמרו (שם ג, כב) "לא תיראום". משרשי המצוה. שיש לכל אחד מירשאל, לשום בשם יתברך מבטחו, ולא יירא על גופו במקום שיוכל לתת כבוד לשם ברוך הוא ולעמו.

מדיני המצוה. כגון, מה שהזהירו זכרונם לברכה (והם דברי הרמב"ם הלכות מלכים פר ק ז', הלכה טו) שלא יחשב אדם בעת המלחמה, לא באשתו, ולא בבניו, ולא בממונו, אלא יפנה לבת מכל דבר למלחמה. ועוד יחשב, שכל דמי ישראל תלויין עליו, והרי הוא כאילו שפך דמי כלם אם יפחד וישוב אחור ימינו, ואמרו זכרונם לברכה (רמב"ם שם) **שכל הנלחם בכל לבבו וכוונתו לקדש השם מובטח הוא שלא ימצא נזק ויזכה לו ולבניו להיות להם בית נכון בישראל ויזכה לחיי העולם הבא.** וכענין שכתוב (שמואל א' כה, כח) כי עשה יעשה יי לאדני בית נאמן כי מלחמות יי אדני נלחם וגו'. ע"כ

סיפר אברך שכשהיה בישיבת ההסדר במלחמת לבנון הראשונה לפני מעל 30 שנה הרמב"ם זה היה מול עיניהם ובאמת לא נעדר מהם אפילו חייל אחד

התורה הקדושה מצווה את הנלחמים באוייב לבטוח בה' ולהלחם בכל לבבו וכוונתו לקדש שם שמים גם הרמב"ם וגם ספר החינוך כותבים שמובטח הוא שלא ימצא נזק ויזכה לו ולבניו להיות להם בית נכון בישראל ויזכה לחיי העולם הבא זוהי אחת מהמצוות שהתורה הקדושה מצווה את עם ישראל לבטוח בה', בטוחו בה' הוא תנאי הכרחי לעובד ה' אדם עושה השתדלות אבל ישים את עיקר מבטחו בה' שהקב"ה הוא המפרנס הוא הרופא הוא דואג לפרנסה לשידוכים

וכן במצוות השמיטה התורה מחנכת אותנו להתרגל לבטוח בה' ולא לעשות הרבה השתדלות השתדלת שש שנים מספיק שנה שבעית לה' להרגילו במידת הבטחון אף שאין לו מה לאכול בטוח בה' הכל יהיה בסדר

כתוב בפרשת בהר וידבר ה' אל משה במדבר סיני... ושבתה הארץ שבת לה' (ויקרא כ"ה א-ב) 'פירש רש"י: "בהר סיני - מה ענין שמיטה אצל הר סיני, והלא כל המצוות נאמרו מסיני? אלא, מה שמיטה נאמרו כללותיה ודקדוקיה מסיני, אף כולן נאמרו כללותיהן ודקדוקיהן מסיני." ח.

בספר "פני דוד" מוסיף החיד"א הקדוש ומבאר, שמצוות שמיטה היא יסוד ליהר סיני, כלומר לקיום כל התורה והמצוות. כיצד? כבר למדנו חכמים ז"ל, שעיקר טעם מצות השמיטה, הוא לחזק ולהשריש את מצות האמונה והבטחון, כי כאשר ישבות האדם מעבודת האדמה - ייוכח לדעת ולהבין, כי לא כוחותיו ועמלו מביאות את הפרנסה, וישליך על ה' יהבו המרבן כתב שהאמונה זה היץ ובטחון הוא הפרי

כתוב במדרש תהלים (מזמור לא) אמר להם הקדוש ברוך הוא בטוח בשמי ואני עומד להם, שנאמר יבטח בשם ה' וישען בא-להיו (ישעיהו נ'), ולמה, שכל מי שבוטח בשמי אני מצילו, וחנניה מישאל ועזרה וכן דניאל כיוון שבטחו בה' נצלו כשראה כן דוד אמר או כן גם אני אבטח בך

כתוב במדרש תהלים (מזמור לב) רבים מכאובים לרשע. לפי שלא תולה בטחונו בהקב"ה. והבוטח בה' חסד יסובבנו. ר' אלעזר בשם ר' אבא אמר אפילו רשע בוטח בה' חסד יסובבנו. דעת חובות הלבבות שרשע הבוטח בה' לא יעזור לו אבל דעת הגר"א שגם רשע הבוטח בה' חסד יסובבנו וסיעתא לדברי הגר"א ממדרש תהלים לעיל חובות הלבבות כותב אדם ביום יום חייב לבטוח במשהו ילד בוטח בהוריו אדם מבוגר בוטח במקום פרנסתו או בכספו ואזי הוא רגוע אנו מחויבים לבטוח בקב"ה כמו ילד הבוטח בה'. כמו שכתוב בתהלים כגמול עלי אמו

בספר כד הקמח ערך בטחון בזכות הבטחון נגאלו ישראל ממצרים מפני שמדת הביטחון עיקר גדול מעיקרי התורה לכך מציינו שהתורה מיוסדת עליה

סיפור הרב צוקר שסיפר לו יהודי חשוב שבהיותו אברך צעיר בא לדבר בלימוד עם רבי דוד פרוברסקי זצ"ל, שהיה מראשי ישיבת פוניבז'. באותה עת כבר היו לאברך הצעיר שמונה בנות, ואמנם הוא ומשפחתו לא סבלו כלל ממשכור, אבל הדאגה לפרסה העיקה עליו. אחרי שסיימו לדבר בלימוד, שאל אותו רבי דוד: "תגידי לי, איך אתה חושב לחתן את הבנות שלך?" האברך הצעיר הופתע. הבנות שלו הן עדיין ילדות קטנות, ולמה שואל אותו ראש הישיבה איך יחתן אותן? אמר לו האברך: "אני חוסך. כל חודש אני מפריש סכום מסוים לחשבון חיסכון, כדי שאוכל לחתן אותן בבוא העת". "נו, תחסוך כל החיים", אמר רבי דוד, "ותצליח בסיעתא דשמיא לחתן את הבת הראשונה. ומה עם הבת השנייה? אתה יודע, שאצל האשכנזים זה לא כל כך פשוט לחתן, ובפרט בנות...". "לבת השנייה ניקח בעזרת ה' משכנתא", אמר האברך, "ועוד נלווה מפה ומשם". "יפה", אמר רבי דוד, "ומה עם הבת השלישית? ומה עם הבת הרביעית והחמישית ועם שאר הבנות?" האברך הסתכל על ראש הישיבה, ושתק. אמר לו רבי דוד: "למה אתה מסתכל עלי? מה, אף פעם לא חשבת על השאלה הזאת? איפה האחריות שלך? יש לך שמונה בנות, ולא חשבת על זה עד שאני שאלתי אותך האברך עמד מבולבל לגמרי, פעור פה. אמר לו רבי דוד פרוברסקי: "אני אגיד לך מה התשובה, שכדי להגיע אליה שאלתי את כל הקושיות האלו. אם אתה חושב שאתה מחתן את הבת הראשונה בכסף שאתה חוסך, ואת השנייה עם משכנתא וכו', אתה בעצם גדולה, עוד הרבה לפני שהשתחלת לחתן, כי זאת צורת הסתכלות לא נכונה. זה חסרון באמונה! אדם צריך לדעת בוודאות ברורה ומוחלטת, שהוא עושה רק את ההשתדלות שהוא יכול, אבל לא הוא מחתן את הילדים. הקב"ה הוא שמחתן אותם

הישועה הלבוטח בה' הוא בטבע הבריאה

סיפור הרה"ק בעל מנחת אלעזר ממונקאטש ז"ייע, פעם אחת היה הרה"ק מבארדיטשוב ז"ייע חולה מאד, והרופאים לא מצאו רפואה בדרך הטבע למחלתו, ישבו חסידיו בחדר הסמוך והתפללו לרפואתו. פתאום שמעו קול רעש, ופתחו הדלת ומצאו את הרה"ק מבארדיטשוב ז"ייע שוכב על הארץ כי נפל, מיד מיהרו להרימו ולחזור להשיכבו, וחזרו לתפילתם כבראשונה. לא ארכה השעה ושמעו את קולו, שקורא למשמש שיביא לפניו מים ליטול ידיו, כי ב"ה הוטב לו. וכן היה, שעד מהרה הוטב מצב בריאותו, וחזר לאיתנו לגמרי. אחר כך אמר הגה"ק מבארדיטשוב ז"ייע לחסידיו, כששמע מה שאמרו הרופאים שבדרך הטבע אין רפואה למחלתו (ל"ט), נזכר מה ששמע מהמגיד הק' ממעורר שז"ייע, ממה דכתיב "הבוטח בד' חסד יסובבנו" (תהלים לב, י), אין הפירוש השישועה בא כתשלום שכר בעד מדת הבטחון שבו, או כטובלה להמשך נס חוץ לדרך הטבע, אלא שכן ברא הש"יית את טבע העולם, שהגבר אשר שם בד' מבטחו, פועל הנכרח לו וימלא ד' חסרונו. והמשך לומר: מתוך כך חשבת, הרי בכוחך להתחזק במידת הבטחון בהש"יית, ועל ידי כך אוכל להמשיך ישועה בדרך הטבע, ולא אהיה בכלל הסומך על הנס. וכך עשיתי, ומתוך בטחוני קמתי לירד מהמטה, אמנם נפילתי לארץ. שבתי והרהרתי, הלא בלי ספק דבר כי אין בטחוני אמיתיים ולמה לא נתקיימו בי, אין זה אלא כפי בטחוני בשלימות ויש בו איהו פגם, על כן אתחזק עוד הפעם בבטחון שלם ואז בודאי אקום ברפואה שלמה. וכן עשיתי. ועל-ידי-זה תודה להש"יית חזרתי לבריאותי כבראשונה.

רבינו בעל מנחת אלעזר ז"ייע היה רגיל לספר עובדא זו הרבה פעמים בעת שהלך לבקר חולים, ובפרט אצל חולים שהיו במצב קשה אשר היה נצרך לחזקם במדת הבטחון, ולהשפיע עי"ז רפואה בדרכי הטבע.

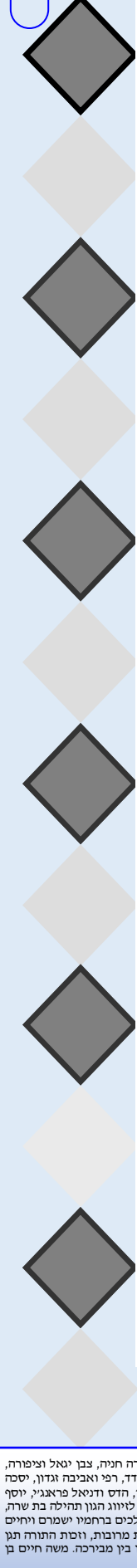
ערבי שמוכר ליד הכותל שאל אשה שיצאה מהכותל "בכיתי? אמרה לו מה איכפת לך אם בכיתי בכותל או לא, ושוב הוא שואל "בכיתי? והיא כעסה עליו שנית ואמרה מה אתה מתערב בדברים שלא שייכים לך, אמר לה הערבי: למה את כועסת "בכית או קולה?"

רב רב לפני שלימד לחכמים אמר מילתא אדבדביתא ושלמה רבין לוסוף ייבב באימה ופתח בסוגיא [שבת ל:]

העלון מוקדש להצלחת מאסר אברהם וסגילת בת אנט פליה ובי"ב יהי רצון שיתקיים בהם הפסוקים ימלא ה' כל משאלותיך, וכל אשר יעשה יצליח

העלון מוקדש להצלחת כחן עמי ושושה ובי"ב יהי רצון שיתקיים בהם הפסוקים ימלא ה' כל משאלותיך, וכל אשר יעשה יצליח

העלון מוקדש חדד ציפורה ובי"ב יהי רצון שיתקיים בהם הפסוקים ימלא ה' כל משאלותיך, וכל אשר יעשה יצליח

מי שביקר אבותיו הקדושים אברהם יצחק וישראל יצונו וישמרו יצונו וירומם ויעלם את התורמים היקרים ובני ביתם: (חיד אשר, דוד ושרה חניה, צבן יגאל וציפורה, יצחק ויובב תהלה חיד, ג' דוד, ישראל וקירין חניה, ציפורה חיד ומשפחתה, חי ואביבה חיד, זבולון וברברה חיד, משה חיים בן אביבה, עמי ושושה כחן, אליהו ורות נחמה חיד, רפי ואביגיל וגדון, יסכה ויעקב משפטיא, שמואל ונורית חיד, כחן שמעון ומרים, מיכאל גאלס חיד, נעמוס וריאל ואוריה חיד, יצחק וסוכבה חיד, כחן יואל, כחן עזראל, שרון קנין, יוחנן וישלתי חיד, חיד ודניאל פראגוי, יוסף וימיה חיד, הרב אסף נתן, בת שבע חיד וכל משפחתה, אברהם וסגילת מסס, ר' יעקב נבאן, חיד ואילנה ביתן, ר' יעקב אויבוב, כחן אהרן וסויו, בר רבקה ובן, מושוש יונתן, ליוונג הנון תהילה בת שרה, רות בת תמר, רבקה בת רות עינב ליטל ומול אורון בני ציפורה. תשורהים כוללי קול ממוסן, סלל יום, סלל סלל שיש, כוללי בין הוומים, ועוד.) ולעלון השבועי. מלך מלכי המלכים ברחמי שמום ויחיים מלך צורה ונק יעלים ינביה סכב משכמתם ובכל אשר יפץ ישכילו וכל אשר ישעו יגורו ויעלם כל גזירות שעות ורעות גזירות אל-גזירות טובות וברכות מרובות, ווסת התורה נתן בעדם וימלא כל משאלות ליבם לטובה, לחיים טובים ומצולחים, ויסיר כל מחלה וכל דבר רע ונחמה תמיד שמחה ומאשרים אכ"ייע. לענין: יורם בן יזיל, חרל בת מולה, אליהו בן מנירכה. משה חיים בן סבירסה נמוס בן סבירסה, טיסה בת אוריהה **לקבלת העלון במייל:** ALON.DVAR.HAMELECH@GMAIL.COM 054-8464024 כל הזכויות שמורות לצורך ייצור והדפוס הכלי מתר